

REGGEL

Állóképesség

szöveg: Horváth Júlia Borbála, fotó: Sebestyén László

Lassan eltelik az első negyedév, kétezertizenöt visszafordíthatatlanul robbog előre. Ki elégedetlen, ki kevésbé, s annak ilyen-olyan körülmények között ad hangot a köz- és a magánéletben. A piros fehér, a fehér viszont fekete, az pedig ki tudja, milyen színű akarna inkább lenni, és a zöldeknek is mindig pirosabb a szomszéd kertje. Ha van parádé, akkor minek arra költeni, ha nincs, akkor bezzeg a vecineknél. Ahány ház, annyi vélemény, de akárki akármit mond, a Tisztelt Házat a délelőtti üléskezdetből az esti zárásig díszőrség védi a Kossuth téren.

A tavaszi virágokkal egyidőben bújnak elő odvaikból a téli népek, és a legkisebb napsütés hatására ellepik a tereket. Padok, padkák körül szerveződik a városi élet, az idő is ráérettebbre veszi; rohanjon csak, aki-nél nem működik a fék. A jó időre bejön a turizmus, kedvelt látványosság a sétatéri őrségváltás, a bulletinből kiolvasható: zászlófelvonás délelőtt negyed kilenckor, vége fél hatkor, nyáron egy órával később. Váltás óránként. „Jó napot, erőt, egészséget, igazodj!” A díszszakaszt három puskás őrszem, egy dobos és egy trombitás alkotja, s

a parlamenti oldalkalitikából indulva, alakzatban közelítenek a helyszínhez. „Puskát láááb...” Néhányan belefényképeznek a vezényszóba, az elvakult zenészek azonban csukott szemmel is eljártsszák a magukét. „...hoz!” A katonák értenek a szóból, és a központi utasításnak megfelelően, lábhoz veszik a fegyvert.

A három díszőr – fedőnéven: a *fehérek*, vagyis a lobogóőrök alegysége –, egyikéről kiderül, hogy ő csak kísérő, s miután a kijelölt pontokon elhelyezte két társát, sarkon fordul. 'Egy óra múlva jövök értetek...'

Nem is kell külön mondani, a vállalásban benne van: napi kilenc- tíz óra váltott őrségben, tízpercenként két kör díszlépés engedélyezett a zászlórúd körül, óránként pihenő. Az örök elfoglalják végleges helyüket, tekintetüket az első emelet magasságába függesztik. „Úgy szép, úgy büszke...” A kiképzésen külön hangsúlyt fektettek a külalakra, száznolcva centi magasságban, makulátlanság előéletben, valamint pszichikai alkalmasság a felvételfeltétel. „*Minek a díszsereg, ha nincs hadsereg? Őket küldik majd kommandírba?*” A parádéval nem mindenki ért egyet, és reggelente legszívesebben az államfőt látná, amint a szüllel dacolva, személyesen cibálja fel a zászlót. „*Pérez, paripa, parádé...*” És: „*Fényes országimázs.*” Őrző, védő vélemények pengeváltása követi egymást, a képviselők a Parlament ablakából körbenézve megtudhatják, hogyan mulat a nép.

Az állampolgárok viszontválaszként egészen közel mehetnek a lépcsőkhöz, s vérmérsékletüknek megfelelően értékelik a lehetőséget. „*Itt szoktak lejönni...*” Egyesek áhítattal, mások cirkalommal pillantgatnak befelé, az elszántabbja a nép fájdalmát vette nyakába és sátrat vert a téren, hogy adott pillanatban személyesen megmondhassa a magáét. „*Voltunk, vagyunk, leszünk! Alkotmányozó nemzetgyűlést!*” Hogy komolyan gondolják, nem kétséges, a mindenkor táborozók homokzsákokkal adnak

nyomatékok jelenlétüknek; nagy a huzat errefelé. „Ez az igazi országgyűlés, ez az őszinte hang, itt bárki szót kap...” Szót még csak-csak, kenyeret kevésbé, főleg, hogy a jelenlét elveszi az időt a tényszerű kenyérkeresettől. „Már akinek van hol keresnie...” Megkedvelvén a szabadtéri műfajt, éppen szemben vert tábort egy másik mozgalom, ők hitel helyett lassan hotellel álmodnak éjszakánként, legalábbis, ha a devizahitelükre gondolnak.

A szócsó legalább annyira elszánt, mint a szomszéd, akiktől lehetőség szerint elhatárolódnak. „Igen, igen, mi is itt alszunk, de nem itt lakunk...” A megmondók között nem látszik átjárás, a langyos szélben ki-ki kiül a saját portája elé, s néz farkasszemet a hasonszőrűkkel. „Az amerikaiak pénzelik őket...” – fújja jobbról. „Az oroszok pénzelik őket...” – fújja balról. Frontok jönnek, aztán mennek, végül kirajzolódik a békítő párhuzam: „Bezzeg mi huszonégy órában és ingyen őrizzük őket!” A gondolat hamar elharapószik, az egyéni civilparádékról nem beszélve, és a történetek egyszerre mesélődnek, a hangok egymás fölébe keverednek, végül konszenzus születik: „Mi a feléért is elvállalnánk, mint amennyit ezek a ficsúrok kapnak.” Az őrszemnek pillája se rezdül, pengeszájjal tartja magát a szabályzathoz, a fülét nehezen tudná becsukni, de ha szükséges, a néhány méterrel odébb várakozó rendőrökkel azonnal a segítségére sietnek. „Vagy inkább mi az övékre...” Ki tudja, az oldalajtók mögött mekkora az egyenruhás készség.

A jó díszőr azonban nemcsak a lábát csapdossa az aszfalthoz. Amikor feljön a Duna, a Kossuth téri fehérek, pirosak, de még a palotás zöldék is láncokat levetve dolgoznak az árvízvédelemben. „A feladatot, jelentem, elvégeztük! Semmi volt, ehhez képest...” A szakaszvezető elégedet-

ten körbenéz legénységén, másnap a téren, szokott rendben folytatódik a szolgálat. A szárazföldi dízelgés meghatározott koreográfia szerint zajlik. Az őrk félszemmel követik egymás rezdüléseit, elég összenézni, és indulhat a sétakőr a zászlórúd körül. „Hideg van. Hideg... Meleg van. Meleg...” Nagyjából ennyi társalgás fér a találkozásba, a válasza egy percet kell várni, mire újból találkoznak a körpálya meghatározott pontján. „Az órát és a látogató lányokat nézegetni ti-los...” A negyvenedik perc táján érkezik a holtpon, s vad vonzalom támad minden élő iránt, aki ha szegényesen is, de szabadon mozoghat a világban. Leginkább a koronaőr piros alegység irigylésre méltó, nekik fedél van a fejük fölött, és a palotaőr zöldék, akik a budavári fogadásokon állják a sarat. „Ott aztán pisszenés sincs. És sok a túlóra...”

Következő kanyar indul, előző válasz érkezik: „Lehetne rosszabb is...” Vagy: „Lehetne jobb is. Például pihenjen pihenni...” Nem elhanyagolható szempont, amikor szorít a bakancs. „A díszszemlére taposom...” Mindenki megtalálja a napi bosszankodni

valóját, az ólommásodpercek gonosz gnómmá nevelik az időt. A mozgalmár békétlenek nem adják fel, a kitarás hosszú óráit színezendő eljárásnak a gondolattal, mit veszítenek azzal, ha nem kéri felvételüket az aranyéletű katonák közé. „A dísz-felvezető, egy mezei őrmester bére bruttó száznegyvenezer körül van. A főtörzsé kétszáz. Szakaszvezető, tizedes, százhusz, legénység: száz-százöt – kábé. Elégedett vagy?” Hogy lenne, látja már, hogy disznó kizsákmányolás folyik ott is, és már a saját bőrén érzi, micsoda igénybevétel egész nap ácsorogni, elviselni a rengeteg kíváncsi tekintetet, az ostoba kérdezősködést, és állandóan a központi parancsnak engedelmeskedni. „Akik odabent ülnek, azokat kellene ideállítani! Katonák, mi megvédjük a ti jogaitokat is, álljatok át!”

„Állunk, állunk, de majd szolgálat után, addig tessék kicsit hátrább húzódni...” Leginkább az agarakkal. Járműforgalom nem lévén, jelentősen megnőtt az errefelé szaglászó kutyapolgárok száma, kedvenc területük a bús-Batthyány szoborcsoport és a nemzeti kőtár környéke. Ahogy melegszik az idő, a tér sarkában kivirulnak a teraszok, színes sálakat és szőfoslányokat visz a szél, tavaszgyógyyszerből elég egyetlen adag a javuláshoz. Várható mellékhatás a csökkenő elégedetlenség, és a növekvő gazdaság, született békétlenek részére éppen fordítva – amire azonnal érkezik ríposzt, és sosincs vége a dalnak. „Parancsol még egy kupicával?” Az utcai talponállót eredetileg cigizéshez alakították ki, de előbb-utóbb poharazás lesz belőle, a fázósabbak pokrócszolgáltatást vesznek igénybe, a nagyja legényesen, inguiban támasztja a falat. Kell a melegség, alkalmi párociska az oldal-só padsorban belefeledkezik a délelőtti; hogyan is foglalkozhatnának a világ bajával, ők már megtalálták a tökéletességet. ●

